

Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Trondheim, 05.02.2021

Deres ref.:
Øyvind Skogstad

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/5701

Saksbehandler:
Kjell Vidar Seljevoll

Oversendelse av sak - søknad om tillatelse til skadefelling av gaupe Saltfjellet RBD

Viser til telefonsamtale med Statsforvalteren i Nordland v/Øyvind Skogstad, 5. februar 2021. Vedlagt følger søknad om tillatelse til skadefelling av gaupe, fra Saltfjellet reinbeitedistrikt. Søknaden oversendes til Statsforvalteren i Nordland for behandling.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Kjell Vidar Seljevoll
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:
Saltfjellet reinbeitedistrikt
Rovviltnemnda i region 7 Moloveien 10 8002 BODØ

Vedlegg

- 1 Søknad om tillatelse til skadefelling av gaupe i Saltdal og Bodø kommune

Saltfjellet reinbeitedistrikt
v/Per Thomas Kuhmunen
saltfjellet.rbd@gmail.com

03.02.2021

Rovviltnemnda i Nordland
sfnopost@statsforvalteren.no

Miljødirektoratet
post@miljodir.no

Søknad om tillatelse til skadefelling av gaupe i Saltdal kommune og Bodø kommune sør for Saltenfjorden/Skjerstadjorden

Vi søker herved om tillatelse til skadefelling etter Forskrift om forvaltning av rovvilt av 18. mars 2005 § 9 subsidiært om tillatelse etter Naturmangfoldsloven av 19. juni 2009 § 18 b.

Vedlegg: Utdrag fra rovviltforskriften og regional forvaltningsplan for rovvilt region 7

Oppsummering og konklusjon

Saltfjellet Rbd har hatt svært høye tapstall i en årrekke, noe som har hatt svært negativ effekt både på kalvetilgangen og produksjonen. Dersom vi skal ha den minste mulighet til å øke slakteuttaket og drive med fremtidsrettet avlsarbeid, må rovdyrtapene reduseres.

En tillatelse til skadefelling bør kunne gis i medhold av rovviltforskriftens § 9.

Subsidiært ber vi om tillatelse til skadefelling i medhold av naturmangfoldsloven § 18 første ledd b).

Bakgrunn

Det ble i dag felt 1 gaupe i Saltdal. Dette innebærer at vi ikke kan felle flere dyr under årets kvotejakt.

Vi har 2 registrerte familiegrupper av gaupe (2020) innenfor distriktet i tillegg til en svært sannsynlig 3. familiegruppe på øyene. Det er dokumentert rein tatt av gaupe i

Dypendalen (07.01.21) og vi har også dokumenterte observasjoner i Øvre Saltdal i januar. I vårt nabolag (Balvatn) er det også dokumentert tap til gaupe i år.

Vi er 5 siidaandeler som har reinsdyra våre i Junkerdalen/Lønsdalområdet pr dags dato, totalt i overkant av 2500 dyr. Området nyttes som vinterbeite hvert eneste år og er et av våre viktigste vinterbeiteområder. Skadepotensialet ved rovdyrtap er dermed svært høyt, og gevinsten ved å ta ut rovdyr her tilsvarende høy. Det er svært få tapsforebyggende tiltak vi kan gjennomføre når rovdyrsituasjonen er som den er også på kysten og øyene.

I Totalregnskapet for reindriftsnæringa 2019 av 15.12.2020 står følgende:

Det er tydelig at det slaktes mindre på grunn av tap. I stedet prøver reineieren å holde produksjonsflokkene på et stabilt nivå. ... Som det fremgår av ressursregnskap for reindriftsnæringen er produksjonen i Nordland lav, noe som resulterer i at reineiere har lite å slakte. På samme måte som for Troms, ligger trolig de bakenforliggende årsakene til dette i en kombinasjon av høyt rovvilttap og varierende tilgjengelighet av vinterbeite.
(<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/filarkiv/arsrapporter/Totalregnskap%20for%20reindriftsn%C3%A6ringen%202019%20og%20budsjett%202020.pdf>)

Vi viser også til Fylkesmannens uttalelser i intervju med NRK 03.03.2020:

<https://www.nrk.no/nordland/fylkesmannen-i-nordland-frykter-at-reindrifta-bryter-sammen-1.15076958>

Vi i Saltfjellet Rbd har i høyeste grad hatt den situasjonen som blir beskrevet, med beitekrise og påfølgende sein vår og deretter store rovvilttap. Vinterbeitene er den begrensende faktoren for reindrifta i vårt distrikt, og en fremtidig bærekraftig reindrift forutsetter at vi får redusert tapene i disse beiteområdene. Vi håper derfor på en positiv behandling av vår søknad.

Per Thomas Kuhmunen

Leder, Saltfjellet RBD

Kopi:

Saltdal kommune

Balvatn reinbeitedistrikt

Utdrag fra rovviltforskriften

§ 9. Fylkesmannens myndighet til iverksetting av betinget skadefelling

Fylkesmannen kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om iverksetting av felling for å forhindre fremtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnden, jf. forskriften § 8, eller Miljødirektoratet, jf. § 13. Fylkesmannen kan delegere sin myndighet til iverksetting av slik felling til kommunen i særskilte tilfeller.

Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a. områdets betydning som beitemark
- b. skadenes omfang og utvikling
- c. potensialet for fremtidige skader
- d. muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Utdrag fra regional forvaltningsplan

I vedtatt forvaltningsplan for rovvilt region 7 står bl.a. følgende:

2.4.3 Byrdefordeling: Det skal legges stor vekt på at familiegrupper av gaupe skal spres, slik at byrden for beitebrukerne fordeles. Ingen reinbeitedistrikt skal ha mer enn to familiegrupper av gaupe per år.

2.4.4 Når bestandsmålet for gaupe er oppnådd skal det åpnes for kvotejakt på gaupe i hele fylket. Dette skal bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og til byrdefordeling for saue- og reindriftnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd skal det åpnes for en begrenset kvotejakt, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og fordeling.

Fra: post@miljodir.no[post@miljodir.no]

Sendt: 05.02.2021 09:36:23

Til: Postmottak SFNO

Tittel: Oversendelse av kopi av brev fra Miljødirektoratet (Transmission of copy of letter)

Vår ref 2020/5701

Vedlagt følger kopi av brev fra Miljødirektoratet. Brevet sendes elektronisk uten underskrift og skal betraktes som et originalt dokument. Papirdokument vil ikke bli ettersendt.

Vi ber om at offisielle svar og henvendelser til Miljødirektoratet gjøres til post@miljodir.no

Attached is a copy of a letter from the Norwegian Environment Agency. The letter is sent electronically without a signature and should be considered as an original document. Paper documents will not be forwarded.

If you have official responses and inquiries, please send it to the Norwegian Environment Agency post@miljodir.no

Vennlig hilsen

Kjell Vidar Seljevoll | seniorrådgiver

e-post: kjell.vidar.seljevoll@miljodir.no

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Naturvernforbundet
v/ Arnodd Håpnes

Deres ref

Vår ref

Dato

21/389-

12. februar 2021

Avgjørelse av klage på vedtak om tilleggskvote for lisensfelling av jerv i region 7 i 2020-2021

Klima- og miljødepartementet viser til klage fra Naturvernforbundet 2. februar 2021 på vedtak fra rovviltnemnda i region 7 (Nordland) 11. januar 2021 om tilleggskvote for lisensfelling av jerv i regionen for fellingsperioden 2020-2021.

Klima- og miljødepartementet legger til grunn at det årlig er tap av beitedyr til jerv i regionen, og finner at det ikke er andre tilfredsstillende løsninger enn å åpne for lisensfelling av jerv. Bestanden av jerv har ligget noe over bestandsmålet for regionen i flere år. Departementet har lagt vekt på at effektivering av tilleggskvoten som vedtatt av rovviltnemnda 11. januar 2021, det vil si 3 dyr hvorav 1 tisper, mest sannsynlig vil føre til at antall ynglinger i regionen vil ligge under bestandsmålet i 2021. I tråd med Miljødirektoratets tilrådning settes tilleggskvoten derfor til 3 hanndyr. Statsforvalteren i Nordland skal i samråd med rovviltnemnda i sterk grad styre tilleggskvoten til områder med skadeproblemer. Kvoten vil ikke true bestandens overlevelse. Klagen er dermed delvis tatt til følge.

Saksgang

Rovviltnemnda i region 7 vedtok 28. mai 2020 en kvote for lisensfelling av 16 jerv, hvorav maksimalt 8 tisper, i 2020-2021. Den 11. januar 2021 vedtok nemnda å utvide kvoten med 3 jerv hvorav 1 tisper. Rovviltnemndas vedtak av 11. januar 2021 ble påklaget av Naturvernforbundet 2. februar 2021. Rovviltnemnda vurderte klagen i møte 3. februar. Nemnda opprettholdt vedtaket, besluttet å utsette iverksettingen av vedtaket til klagen fra Naturvernforbundet er avgjort og oversendte klagen til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse. Miljødirektoratet ga faglig tilrådning i saken 5. februar, 8. februar og 9. februar.

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling

Saksbehandler
Tiril Charlotte
Sandbekk

Klagen

Klagevilkårene

Klagen fra Naturvernforbundet ble mottatt 2. februar. Rovviltnemndas vedtak ble fattet 11. januar 2021. Protokoll fra møtet ble publisert på nemndas nettside og på Miljøvedtaksregisteret 13. januar. Rovviltnemnda har derfor lagt til grunn at klagen er rettidig. Departementet er enig i nemndas vurdering.

Klagers anførsler

Naturvernforbundet mener at premissene for endringer i lisenskvote for jerv i Nordland inneværende jakt sesong ikke er til stede. De mener jaktkvoten var høy i utgangspunktet og viser også til at jervebestanden i utgangspunktet ligger omtrent på regionens vedtatte målsetting. Klager mener det i vedtaket er lagt til grunn feil tolkning av rovviltforskriften § 10. Klager peker på at den opprinnelige kvoten ikke var fylt på tidspunktet da ny kvote ble vedtatt, og mener at det ikke er nye opplysninger av betydning som skulle tilsi nytt vedtak. Klager mener også at det ikke er gjort tilstrekkelige fagbaserte vurderinger, jf. naturmangfoldloven §§ 4-12. Klager ber om at vedtaket om tilleggskvote blir omgjort, og om at klagen gis oppsettende virkning.

Rovviltnemndas vurdering

Rovviltnemnda i region 7 fattet 11. januar 2021 følgende vedtak om tilleggskvote for lisensfelling av jerv for inneværende lisensfellingsperiode:

"Rovviltnemnda legger til grunn at bestandsmålet for jerv er oppfylt i region 7, og at myndigheten til å vedta kvote for lisensfelling av jerv i Nordland vinteren 2020/2021 derfor ligger hos nemnda, jf. rovviltforskriften §§ 7 og 10.

Med hjemmel i naturmangfoldloven mangfold §§ 18 første ledd b) og 77, jf. rovviltforskriften § 10, fatter Rovviltnemnda i Nordland vedtak om tilleggskvote på 3 jerv, hvorav 1 tispe, for lisensfelling på jerv innenfor region 7 – Nordland i 2020/2021. Statsforvalteren i Nordland skal i samråd med rovviltnemnda i sterk grad styre tilleggskvota til områder med skadeproblemer."

Rovviltnemnda gjorde forberedende klagebehandling i møte 3. februar og besluttet følgende:

"Rovviltnemnda beslutter utsatt iverksetting av vårt vedtak i sak 5/2021 av 11. januar 2021 til klagen fra Naturvernforbundet er avgjort, jf. forvaltningsloven § 42.

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland opprettholder vedtak i sak 5/2021 av 11. januar 2021. Klagen fra Naturvernforbundet oversendes til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33."

Miljødirektoratets faglige tilrådning

Miljødirektoratet ga 5. februar 2021 følgende faglige tilrådning i saken:

"Vår vurdering av det faglige grunnlaget for å ta ut flere jerv i rovviltregion 7 bygger på de premisser som er gitt for nemnda til å omgjøre eget vedtak etter rovviltforskriften § 10 – i fellingsperioden.

Etter § 10 fjerde ledd kan nemndene til enhver tid endre eget vedtak om kvote for lisensfelling dersom nye opplysninger tilsier det. Det skal imidlertid utvises forsiktighet ved slike endringer, og Klima- og miljødepartementet har utarbeidet en instruks 24. juni 2015 som blant annet sier at vedtak om nye kvoter underveis i fellingsperioden bare kan fattes dersom det foreligger vesentlige grunner for å fatte nye vedtak. Instruksen ble presisert av departementet i brev av 27. mars 2019, der det blant annet går fram at nye opplysninger må ha kommet etter rovviltnemnda sitt opprinnelige vedtak, og at disse opplysningene er av en slik karakter at de endrer forutsetningene for den kvoten som ble satt i det opprinnelige vedtaket. Normalt vil slike opplysninger være oppdaterte bestandstall.

Nemnda sitt vedtak bygger på to opplysninger som ikke var kjent ved kvotevedtaket i mai 2020. Det ene er at bl.a. to valper fra et hiuttak i regi av SNO ble belastet kvoten like etter vedtaket i mai, og det andre er at endelig antall ynglinger i Nordland var flere enn det nemnda hadde opplysning om ved vedtakstidspunktet. Rovdata publiserte resultatene fra ynglere registreringene i landet i oktober 2020.

I saksfremstillingen har sekretariatet lagt til grunn en bestandsstørrelse på 10,3 ynglinger som tilsvarer gjennomsnitt for siste 3 års ynglinger. Tilsvarende tall etter at 2020-registreringene ble gjort tilgjengelig er 11,3. 12 ynglinger ble påvist i Nordland i 2020. Etter fratrekke av hiuttak vil gjennomsnittstallene for siste 3 år etter 2019 være 9,7 ynglinger og 11,0 ynglinger etter 2020. Det nasjonale målet for region 7 er satt til 10 årlige ynglinger.

Ifølge sekretariatet ble det opplyst på vedtaksmøtet i mai at det foreløpig var påvist 11 ynglehi i Nordland. Selve saksutredningen oppgav 8 ynglinger som foreløpig påvist i 2020. Miljødirektoratet mener det ikke er uvanlig at det vil bli gjort endringer i påviste ynglinger etter at nemndene normalt fatter vedtak om lisenskvoter. Det blir også ofte gjort revurderinger når de endelige tallene blir publisert i oktober.

I perioden 16. februar 2019 – 3. februar 2020 ble det registrert 11 døde jerver i Nordland (6 tisper). I tilsvarende periode året etter er det registrert 15 døde jerver (7 tisper).

Jervebestanden i Nordland er omtrent på bestandsmålet for regionen, og det er lite som tyder på at det blir store endringer etter årets yngleperiode som følge av den fellingskvoten som ble fastsatt i mai.

Det er ualminnelig at hiuttak belastes lisensfellingkvoten. Som regel blir uttakene gjort på vårvinteren før nemndene vedtar kvote. Normalt avslutter vi perioden for å iverksette

hiuttak i løpet av mai måned, og det vil være fordelaktig om nemndene vedtar lisensfellingskvotene etter denne perioden. I denne saken ville det imidlertid vært mulig å justere kvotevedtaket etter hiuttaket 31. mai, dersom nemnda mente det ville være rett å øke kvoten som følge av det. Det ville også ivarettatt muligheten til å behandle eventuelle klager før starten på lisensfellingsperioden.

Det er påregnelig at det oppstår endringer i kunnskapen om bestanden i tiden mellom vedtakstidspunkt og starten på lisensfellingsperioden. Det er en kalkulert risiko veid opp mot muligheten for å kunne håndtere klagebehandling i tiden fram mot fellingsperioden. Av samme hensyn er det satt krav om vesentlige grunner til å fatte nye vedtak i fellingsperioden. Endelig rapport fra Rovdata vil uansett ikke være tilgjengelig før i begynnelsen av oktober, ca 3 uker etter starten på lisensfellingsperioden.

Konklusjon

Region 7 har en jervebestand som har vært rimelig stabil rundt bestandsmålet for regionen over år. Et uttak av 3 jerver utover kvoten som ble vedtatt i mai vil ikke være til skade for bestandens overlevelse, men vil heller ikke være av avgjørende betydning for å forvalte bestanden mot bestandsmålet. Vår vurdering er at de nye opplysningene som ligger til grunn for vedtaket i januar er innenfor den usikkerheten som må forutsettes når vedtak om lisensfelling fattes i mai-juni."

Miljødirektoratet ga i tillegg en faglig tilrådning om kvotens betydning for oppnåelse av bestandsmålet 8. februar. Direktoratet konkluderte med følgende:

"Direktoratet mener at kvotens størrelse ikke vil true bestandens overlevelse, jf. nasjonalt fastsatte bestandsmål og geografisk differensiert forvaltning. Kvoten er satt høyt, og direktoratet anser det som mest sannsynlig at antall ynglinger vil være under bestandsmål i 2021 med fylt kvote på 19 jerver hvorav 9 voksne tisper. Netto innvandring fra Sverige vil kunne øke sannsynligheten for at bestandsmålet oppnås."

På bakgrunn av direktoratets konklusjon 8. februar ba departementet om en ytterligere tilrådning fra Miljødirektoratet. Den 9. februar skrev direktoratet blant annet følgende:

"[...] den samlede tispekvoten har betydning for vår vurdering. Ut fra bestandsestimatet i Nordland anser vi at sannsynligheten for å nå bestandsmålet er lavere enn at det blir nådd med en samlet tispekvote som overstiger 8. Vi understreker imidlertid at denne vurderingen har betydelig usikkerhet. Ressurstilgang, sammensetningen av bestanden, tilfeldige hendelser og migrasjon mellom Norge og Sverige er alle faktorer som vil påvirke årets ynglesesong.

Det vil ikke være mulig å begrense en tilleggskvote til å kun gjelde hannjerv. I en fellingssituasjon vil det ikke være mulig å skille hanner fra tisper. Pr i dag er det felt 14 jerver hvorav 7 tisper av kvoten på 16 jerver med maksimum 8 tisper. Det vil si at det står

igjen 2 jerver på kvoten, med maksimum 1 tisper. Det vil derfor være mulig å øke kvoten utover 16 dyr uten risiko for å overstige en tispekvote på 8.

Hanndyr betyr mindre for reproduksjonen enn tisper, og vi vurderer at bestandsmålet for 2021 kan bli nådd selv med en tilleggskvote på inntil 3 hanndyr. Uttaket av jerv har så langt i denne sesongen hatt en jevn fordeling på kjønn, og det er formålstjenlig at det ikke blir for stor ubalanse i uttaket på lengre sikt. Vi anser sannsynligheten som større at det blir felt hanndyr enn tisper nå på denne tiden av året inn mot yngletiden.

Direktoratet anser det som mest sannsynlig at bestandsmålet for region 7 blir nådd i 2021 dersom kvoten blir økt til 19 jerver og det settes en øvre grense på 8 tisper totalt i inneværende lisensfellingsperiode."

Klima- og miljødepartementets vurdering

Rovviltnemndas myndighet til å fatte nytt vedtak om kvote

Det følger av rovviltforskriften § 10 fjerde ledd at "Rovviltnemnden kan til enhver tid endre eget vedtak om kvote for lisensfelling dersom nye opplysninger tilsier det". Rovviltforskriften inneholder ingen merknader til bestemmelsen.

Etter § 10 fjerde ledd må det foreligge "nye opplysninger" som "tilsier" endring av kvoten for at det skal være grunnlag for å fatte et nytt vedtak. Ordlyden "nye" taler for at opplysningene må ha kommet etter nemndenes opprinnelige vedtak, og etter klageinstansens vedtak, i de tilfeller der vedtaket er klagebehandlet. At de nye opplysningene må "tilsi" at vedtaket om kvote for lisensfelling endres, innebærer at ikke enhver ny opplysning er tilstrekkelig. Det må gjøres en konkret vurdering av om de nye opplysningene er av en slik karakter at de endrer forutsetningene for den kvoten som ble satt for det aktuelle området for det aktuelle året.

Departementet har redegjort for nemndenes myndighet til å fatte nye vedtak om kvote etter rovviltforskriften § 10 fjerde ledd i instruks av 24. juni 2015. Det følger av instruksens at vedtak om nye kvoter underveis i fellingsperioden bare kan fattes dersom det foreligger "*vesentlige grunner for å fatte nye vedtak*". Instruksens av 24. juni 2015 har blitt fulgt opp og presisert i instruks av 27. mars 2019. Det følger av instruksens av 27. mars 2019 at nemndene skal være svært tilbakeholdne med å treffe vedtak om nye kvoter underveis i fellingsperioden. Det understrekes i instruksens at det skal foreligge vesentlige grunner for å fatte nye vedtak, og at terskelen er høy. Departementet presiserte også at opplysningene må ha kommet etter rovviltnemndas opprinnelige vedtak, og etter klageinstansens vedtak dersom vedtaket er klagebehandlet, og at det må gjøres en konkret vurdering av om de nye opplysningene er av en slik karakter at de endrer forutsetningene for den kvoten som ble satt for det aktuelle området for det aktuelle året i endelig vedtak. Det går frem av instruksens at slike opplysninger normalt vil være oppdaterte bestandstall.

I saksframlegget til møtet i rovviltnemnda 11. januar 2021 har sekretariatet vurdert at "en relativt god uttelling på lisensfellinga før jul gir ikke i seg selv grunnlag for å vurdere en

tilleggskvote, men det aktualiserer en vurdering av om det er andre forhold som tilsier vedtak om tilleggskvote." Sekretariatet trekker frem to forhold, som de vurderer om utgjør nye opplysninger som tilsier vedtakelse av tilleggskvote.

Det første forholdet som trekkes frem, er hvilke dyr som er belastet den aktuelle lisensfellingskvoten. Sekretariatet viser til at to voksne dyr og to valper felt ved ekstraordinært uttak etter dato for kvotevedtaket i mai 2020 er belastet lisensfellingskvoten. Sekretariatet vurderer at det er uvanlig, hvert fall i Nordland, at ekstraordinære uttak om våren belastes lisensfellingskvoten siden man normalt er ferdig med slike uttak når kvoten vedtas. Sekretariatet vurderer imidlertid at deres anbefaling til kvotestørrelse trolig ville vært den samme også dersom de ekstraordinære uttakene var gjennomført før dato for kvotevedtak, og at i alle fall de to avlivede valpene ikke ville gitt grunnlag for redusert lisensfellingskvote.

Miljødirektoratet skriver også at det er ualmennelig at hiuttak belastes lisensfellingskvoten, da disse uttakene som regel blir gjort før nemndene vedtar kvoten. Direktoratet vurderer imidlertid at det i denne saken ville vært mulig å justere kvotevedtaket etter hiuttakene, dersom nemnda mente det ville være rett å øke kvoten som følge av det. Det ville også ivaretatt muligheten til å behandle eventuelle klager før starten på lisensfellingsperioden. Departementet er enig i dette.

Det andre forholdet sekretariatet trekker frem, er ny kunnskap om jervebestanden i Nordland. Sekretariatet viser til at saksframlegget til møtet i rovviltnemnda 28. mai 2020 la til grunn foreløpige resultater i overvåkingen av jervebestanden per 18. mai. Disse resultatene viste 8 dokumenterte ynglinger i Nordland. Det gikk også fram at Statens naturoppsyn fortsatt jobbet med bestandsovervåking, slik at det kunne bli påvist flere ynglinger utover i 2020. Sekretariatet viser videre til at Statens naturoppsyn la fram oppdatert status i møtet 28. mai, som viste 11 påviste ynglinger i Nordland, men at dette ikke ble drøftet i saken om lisensfelling. Departementet vil bemerke at opplysninger som rovviltnemnda var kjent med på det tidspunktet den fastsatte kvoten, som hovedregel ikke kan anses å utgjøre "nye opplysninger" som "tilsier" en endring av vedtaket etter rovviltforskriften § 10 fjerde ledd.

Videre viser sekretariatet til at det følger av NINA Rapport 1874 "Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2020", publisert i oktober 2020, at endelig status for overvåkingssesongen 2020 ble 12 ynglinger av jerv i Nordland. Sekretariatet vurderer at de endelige resultatene fra bestandsovervåkingen viser en svak økning i bestanden de siste fire årene, fra 9 til 12 påviste ynglinger, og at den siste rapporten fra Rovdata viser at antall påviste ynglinger i Nordland i 2020 er en del større enn de opplysningene som ble lagt til grunn ved fastsettelse av kvotestørrelse i mai 2020. Under noe tvil konkluderer sekretariatet med at opplysningene om avgang av jerv like etter vedtaksdato i mai og de endelige resultatene fra bestandsovervåkingen av jerv vinteren 2020, til sammen kan anses å være vesentlige grunner for å fatte et nytt vedtak om en begrenset tilleggskvote som i sterk grad styres til områder med skadeproblemer.

Departementet vil understreke at det i instruksen av 27. mars 2019 er redegjort for prosessen dersom nemnda er i tvil om det foreligger "nye opplysninger" som tilsier at vedtaket om kvote for jakt eller felling kan endres etter rovviltforskriften § 10 fjerde ledd. Det følger av instruksen at i slike tilfeller skal nemndene ha dialog med departementet om de har anledning til å fatte nytt vedtak. Departementet ble ikke kontaktet av nemnda i forkant av nemndas vedtak.

Departementet anser at det ikke er nødvendig å ta endelig stilling til hvorvidt rovviltnemnda har myndighet etter rovviltforskriften § 10 fjerde ledd til å fatte nytt vedtak i dette tilfellet, da departementet selv har myndighet til å fatte slikt vedtak, forutsatt at det er hjemmel etter naturmangfoldloven § 18. Departementet har vurdert vilkårene i naturmangfoldloven nedenfor.

Vurdering av naturmangfoldloven

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) § 18 og 77, og rovviltforskriften §§ 3, 4, 7 og 10. Departementet legger, i henhold til nml. § 7, prinsippene i §§ 8-10 og 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 anses ikke som relevant i denne saken fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i skjønnsvurderingen. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet etter nml. § 5 ses i sammenheng med bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009). Nml. § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt. De nasjonale bestandsmålene er fordelt på de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. Det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for region 7 er 10 årlige ynglinger av jerv.

Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap, og at kravet i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt. Departementet mener at det i denne saken foreligger tilstrekkelig kunnskap, og anser føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 for å være ivaretatt.

Vilkåret om at uttaket avverger skade

Etter nml. § 18 første ledd bokstav b kan uttak av jerv tillates for å avverge skade på blant annet husdyr og tamrein. Det går frem av saksframlegget som lå til grunn for rovviltnemndas vedtak 28. mai 2020, at det årlig er tap av sau og rein til jerv i Nordland. Departementet legger til grunn at det også i 2021 kan oppstå skade på både sau og tamrein, og at vilkåret i nml. § 18 første ledd bokstav b er oppfylt.

Vilkåret om at formålet ikke må kunne nås på en annen tilfredsstillende måte

Etter nml. § 18 andre ledd første punktum er det et vilkår for uttak av jerv at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Prinsippet om arealdifferensiert forvaltning, jf. blant

annet rovviltforskriften § 1 og rovviltnemndas regionale forvaltningsplan, veier tungt i vurderingen av vilkåret. Av rovviltforliket fra 2011 framgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig, noe som blant annet innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områdene der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal gjøres raske uttak av rovvilt som gjør skade på beitedyr. I rovviltnemndas vedtak av 11. januar 2021 er det satt som forutsetning at Statsforvalteren i Nordland i samråd med rovviltnemnda i sterk grad skal styre tilleggskvoten til områder med skadeproblemer. Departementets vurdering er at det ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta lisensfelling kvote for jerv, og at vilkåret i nml. § 18 andre ledd første punktum er oppfylt.

Vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse

Det følger av nml. § 18 andre ledd at det er et vilkår for uttak av jerv at uttaket ikke truer bestandens overlevelse.

I 2020 ble det registrert 63 ynglinger av jerv i Norge, og bestanden er i 2020 beregnet til å bestå av 382 voksne individer. Det ble registrert 11 ynglinger av jerv i Nordland i 2018, 11 ynglinger i 2019 og 12 ynglinger i 2020. Etter 2020 vil gjennomsnittstallet for siste 3 år være 11,0 ynglinger, etter fratrekk av hiuttak.

Det går frem av Miljødirektoratets faglige tilrådning at det i perioden 16. februar 2019 – 9. februar 2020 ble registrert 11 døde jerver i Nordland (6 tisper). I tilsvarende periode året etter er det registrert 15 døde jerver (7 tisper). Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. nml. § 10, foreligger det statusrapporter og annen vitenskapelig kunnskap som medfører at vi har betydelig kunnskap om den samlede belastningen jervebestanden utsettes for. Ut over enkelte påkjørsler og tilfeller av sykdom skjer avgangen av jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling. Miljøforvaltningen har derfor god oversikt over de negative påvirkningsfaktorene på bestanden.

Miljødirektoratet vurderer at et uttak av 3 jerver utover kvoten som ble vedtatt av nemnda 28. mai 2020 ikke vil være til skade for bestandens overlevelse. Departementet legger dette til grunn og finner at effektivering av kvotene ikke vil true bestandens overlevelse. Vilkåret i nml. § 18 andre ledd første punktum anses oppfylt.

Øvrige vurderinger

Ved vurdering av felling av rovvilt skal det gjøres en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøres at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen, jf. kommentaren til rovviltforskriften § 7. Det nasjonale bestandsmålet for region 7 er satt til 10 årlige ynglinger, jf. rovviltforskriften § 4 bokstav g. Som redegjort for over, har jervebestanden i region 7 ligget noe over bestandsmålet de siste årene.

Miljødirektoratet vurderer at den opprinnelige kvoten og tilleggskvoten samlet er satt høyt. Direktoratet vurderer at sannsynligheten for å nå bestandsmålet er høyere med en tispekvote på åtte dyr enn en tispekvote på ni dyr. Direktoratet understreker imidlertid at denne

vurderingen har betydelig usikkerhet, og peker på at ressurstilgang, sammensetningen av bestanden, tilfeldige hendelser og migrasjon mellom Norge og Sverige er faktorer som vil påvirke årets ynglesesong.

Når det gjelder Miljødirektoratets uttalelse om at det ikke vil være mulig å begrense en tilleggskvotestil å kun gjelde hannjerv, siktes det etter departementets forståelse til tilfeller hvor man alt har tatt ut det maksimale antallet tisper i den opprinnelige kvoten. Så lenge det er minst én tisper igjen på den eksisterende kvoten, er det er mulig å begrense en tilleggskvotestil å kun gjelde hannjerv. Etter de opplysningene som foreligger er det fremdeles én tisper igjen på kvoten i region 7.

Miljødirektoratet peker videre på at hanndyr betyr mindre for reproduksjonen enn tisper. Direktoratet anser det som mest sannsynlig at bestandsmålet for region 7 blir nådd i 2021 dersom kvoten blir økt til 19 jerver og det settes en øvre grense på 8 tisper totalt i innværende lisensfellingsperiode. Departementet har på bakgrunn av dette funnet at tilleggskvoten for lisensfelling av jerv for lisensfellingsperioden 2020-2021 settes til 3 hanndyr. Som rovviltnemnda satt som forutsetning i vedtaket 11. januar, skal Statsforvalteren i samråd med rovviltnemnda i sterk grad styre denne tilleggskvoten til områder med skadeproblemer.

Departementet viser til nml. § 14 om avveining mot andre viktige samfunnsinteresser. Hensynet til å unngå eller begrense skade på husdyr er tillagt vekt i saken.

Konklusjon

Klima- og miljødepartementet legger til grunn at det årlig er tap av beitedyr til jerv i regionen, og finner at det ikke er andre tilfredsstillende løsninger enn å åpne for lisensfelling av jerv. Bestanden av jerv har ligget noe over bestandsmålet for regionen i flere år. Departementet har lagt vekt på at effektivisering av tilleggskvoten som vedtatt av rovviltnemnda 11. januar 2021, det vil si 3 dyr hvorav 1 tisper, mest sannsynlig vil føre til at antall ynglinger i regionen vil ligge under bestandsmålet i 2021. I tråd med Miljødirektoratets tilrådning settes tilleggskvoten derfor til 3 hanndyr. Statsforvalteren i Nordland skal i samråd med rovviltnemnda i sterk grad styre tilleggskvoten til områder med skadeproblemer. Kvoten vil ikke true bestandens overlevelse. Klagen er dermed delvis tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Tiril Charlotte Sandbekk
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Rovviltnemnda i region 7

[MottakerNavn]
[Adresse]
[PostNr] [Poststed]

Trondheim, 15.02.2021

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/5701

Saksbehandler:
Siv Grethe Aarnes

Kvotest for betinget skadefelling av gaupe 2021

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, gir Miljødirektoratet kvotest for betinget skadefelling av gaupe i perioden 16.02.2021 - 31.05.2021, jf. tabell 1.

Myndigheten til å iverksette betinget skadefelling gis aktuelle fylkesmenn i aktuelle forvaltningsregioner. Der regionen omfatter flere fylker, forutsettes det nødvendig koordinering mellom fylkesmennene. Dette er særlig viktig i de tilfeller hvor det kun er/gjenstår én skadefellingstillatelse i området. Betingede skadefellingstillatelseter kan iverksettes i flere områder samtidig.

For alle forvaltningsregioner skal terskel for innvilgelse av skadefellingstillatelseter differensieres i henhold til prinsippet om geografisk differensiering. Kvotest for betinget skadefelling gis primært med bakgrunn i at det kan oppstå akutte gaupeskadet på tamrein i forvaltningsregioner med tamreindrift, men kvotest kan også benyttes dersom det oppstår akutte skadet på sau.

Tabell 1: Kvotest for betinget skadefelling av gaupe f.o.m. 16.02.2021 t.o.m. 31.05.2021. Tall i parentes for region 8 angir fastsatt mål for antall familiegrupper i Finnmark fylke.

Forvaltnings-region	Nasjonalt bestandsmål	2020 ¹	Gjennomsnitt 2018-2020	Kvotest for betinget skadefelling
5 - Hedmark	10	8	7,1	1
6 - Midt-Norge	12	15	15,3	2
7 - Nordland	10	11	8,3	2
8 - Troms og Finnmark	10 (4)	11(3)	6,7(1,7)	2

1) Antall familiegrupper, bestandsestimatt og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2019 (NINA rapport 1846)

Bakgrunn

Ved behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004), fastsatte Stortinget nasjonale bestandsmål for gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Det ble også vedtatt å opprette åtte forvaltningsregioner for rovvilt jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004).

Gjennom forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 7 er de regionale rovviltnemndene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling etter forskriftens § 8 når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene. Kvoten fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles innenfor regionen i perioden 1. juni til og med 15. februar.

Videre er det slik at Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt etter eget tiltak eller søknad jf. forskriften § 13. Myndigheten gjelder hele året og i perioden fra 16. februar til og med 31. mai er det kun Miljødirektoratet som har slik myndighet til å vedta skadefelling. Det er et vilkår at slik felling ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut ifra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6.

Miljødirektoratet har vurdert, med bakgrunn i dagens situasjon, at det er hensiktsmessig at fylkesmennene i regioner med tamreindrift gis en kvote for skadefelling også i perioden 16. februar til og med 31. mai til akutte skadesituasjoner på tamrein forårsaket av gaupe. Denne kvote for betinget skadefelling er primært vedtatt for å forhindre til skadesituasjoner på tamrein som kan oppstå, men kvoten kan benyttes dersom det oppstår akutte gaupeskader på sau som ikke kan håndteres ved bruk av andre tiltak.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, hvor det fremgår:

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- innlandsfisk (...) b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom, (...) Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Myndigheten etter loven kan av eget tiltak iverksette uttak med formål som nevnt i første ledd bokstav a til d og g, jf. annet ledd. Uttaket regnes ikke som enkeltvedtak, og kan om nødvendig skje på annens eiendom. Kongen kan gi nærmere forskrift om slikt uttak. (...)

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. 3 Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 15 ynglinger av bjørn. Det skal være 3 årlige ynglinger av ulv innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv, der familiegruppens revir i sin helhet ligger i Norge. Dersom over halvparten av reviret ligger innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv, skal reviret regnes som innenfor forvaltningsområdet. Når en del av reviret ligger i Sverige, skal familiegruppen ikke regnes med i målet på 3 årlige ynglinger.

Kongeørnbestanden skal forvaltes slik at bestanden opprettholdes på 850-1200 hekkende par i Norge.

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.

Rovviltforskriften § 13 (Direktoratet for naturforvaltnings myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):

Direktoratet for naturforvaltning kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt på gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6. (...)

Det vises også til St.meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur og Stortingets behandling av denne, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004).

Prinsipper for offentlig beslutningstaking:

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1) lyder:

” Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.”

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Miljødirektoratet legger til grunn at dette vedtaket blant annet bygger på kunnskap om gaupas bestandssituasjon. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at

beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. naturmangfoldloven § 8. Miljødirektoratet vil i den forbindelse vise til beskrivelsen av bestandssituasjonen til gaupe i dette vedtaket, samt til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. Førre-var-prinsippet kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9.

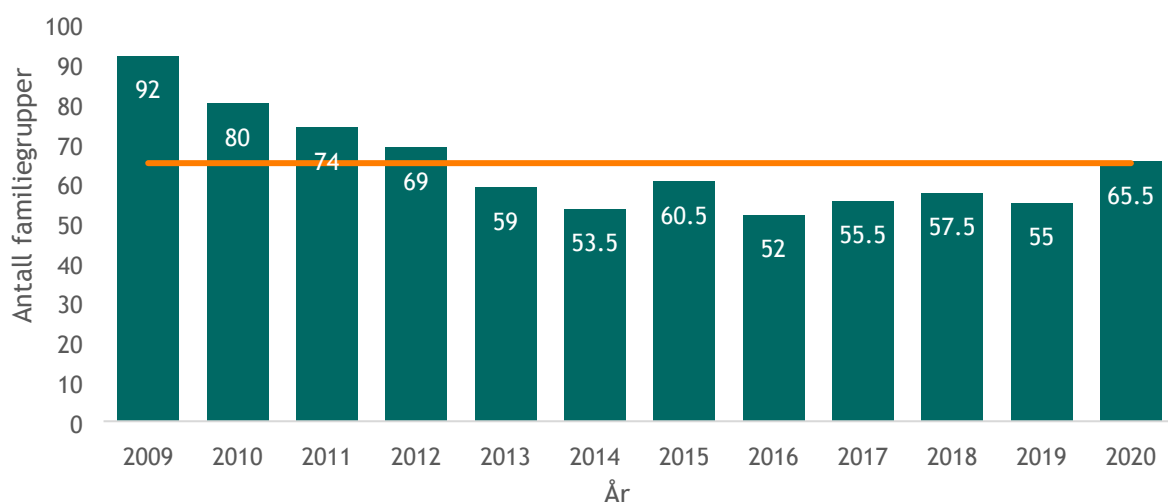
Vurdering av bestandsstørrelsen, kvotejakt og skadepotensialet

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8. Direktoratet viser i denne sammenheng til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, NINA rapport 1846 om antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2020 og nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

Førre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til bruk i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Direktoratet vurderer at det ikke er tilfelle i denne saken.

Bestanden av gaupe i Norge blir primært overvåket ved å registrere antall familiegrupper av gaupe i perioden 1. oktober til 28(29) februar. Årlig gjøres en beregning av antall familiegrupper før jakt ut fra alle dokumenterte og antatt sikre observasjoner av familiegrupper (spor, synsobs., bilder fra viltkamera og døde unger).

I NINA rapport 1846 går det fram at det er registrert henholdsvis 57,5, 55 og 66,5 familiegrupper av gaupe på landsbasis i årene 2018, 2019 og 2020 (Figur 1). Antall registrerte familiegrupper i 2020 tilsvarer en bestand på omkring 393 dyr (95 % CI = 326-460) i Norge. Dette er bestandsstørrelsen før kvotejakta i 2020 og før reproduksjonssesongen. Bestandsestimatet før jakt i 2020 viser en oppgang på 22 % i antall gauer på landsbasis i forhold til i 2019.

Figur 1: Antall familiegrupper av gaupe i Norge før jakt i perioden 2009-2020. Stiplede linje angir det nasjonale bestandsmålet på 65 familiegrupper. Kilde: NINA rapport 1846.

Direktoratet konstaterer at gaupebestanden for første gang på åtte år er over det nasjonale målet på 65 årlige ynglinger som er fastsatt i Innst. S. nr. 174 (2003-2004).

Antall familiegrupper har økt i regionene 2, 5, 7 og 8 sammenlignet med 2019, mens antallet har gått ned i regionene 3, 4, og 6 (Tabell 2).

Regionene 2, 3, 6, 7 og 8 ligger på eller over regionale bestandsmålet før jakt i 2020, og regionene 4 og 5 ligger under de regionale bestandsmålene. Når man beregner gjennomsnittlig antall familiegrupper siste tre år ligger regionene 2, 3 og 6 over det regionale bestandsmålet (Tabell 2).

Tabell 2: Antall familiegrupper av gaupe påvist før jakt i ulike forvaltningsregioner fra 2018 til 2020, samt gjennomsnittet for de tre årene. Kilde: NINA rapport 1846.

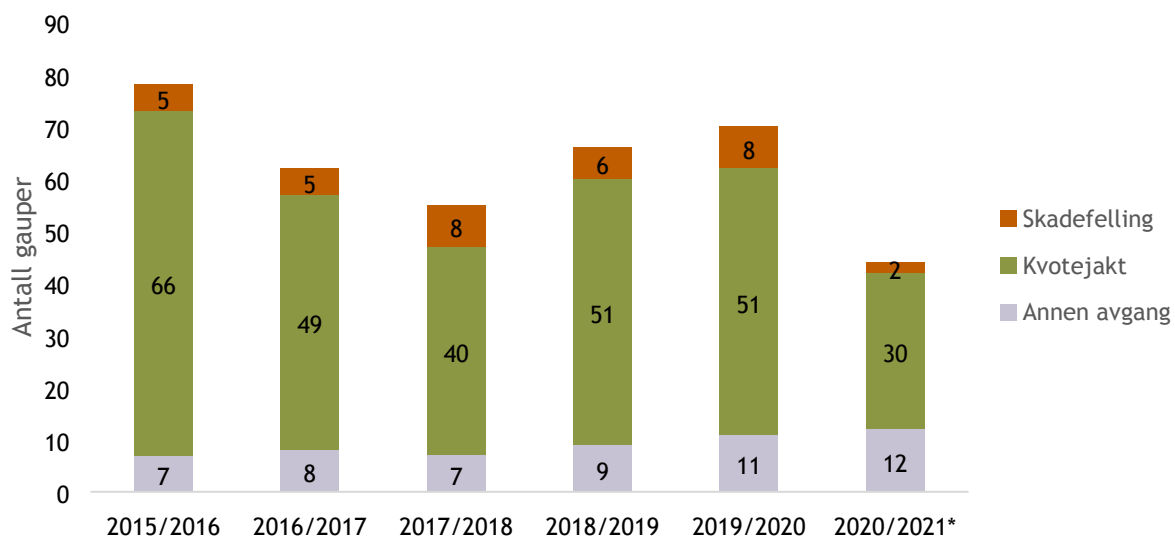
Forvaltnings-region	2018	2019	2020 ¹	Gjennomsnitt	Nasjonalt bestandsmål
1	0	0	0	0	-
2	15	15	16	15,3	12
3	6	7	5	6	5
4	1,25	1	0,5	0,9	6
5	7,25	6	8	7,1	10
6	15,5	15,5	15	15,3	12
7	8,5	5,5	11	8,3	10
8*	4(1)	5(1)	11(3)	6,7(1,7)	10 (4)
Sum	57,5	55	66,5	59,7	65

*Tallene i parentes angir familiegrupper i Finnmark fylke. 1) Region 6 deler en yngling av gaupe med region 7. Denne er delt mellom regionene. Region 4, 6 og 7 deler alle en yngling med Sverige. Disse er delt mellom landene. Region 8 deler en yngling med Finland. Denne regnes som 1 i Norge.

Avgang av gaupe de siste årene har hovedsakelig skjedd gjennom ordinær kvotejakt. Kvotejakt på gaupe er ordinær jakt i den forstand at jakten utøves på en art som oppfyller jaktbarhetskriteriene som er fastslått i naturmangfoldloven § 16, jf. viltloven § 9. Det skal særlig legges vekt på om arten produserer et høstingsverdig overskudd, og om den har ressursbetydning. I tillegg skal det legges vekt på blant annet den skade arten gjør. De regionale rovviltnemndene har myndighet til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe når det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen er oppnådd jf. rovviltforskriften § 11. Myndigheten er basert på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger av gaupe de tre siste år fra Rovdata.

Miljødirektoratet viser til at Rovviltnemndene i region 4, 5, 7 og 8 ikke hadde myndighet til å fatte vedtak om kvotejakt på gaupe inneværende jaktår. Miljødirektoratet åpnet for jakt på gaupe i region 7 og region 8 i vedtak fattet den 14. februar 2020. Kvoten ble satt til totalt sju gauper i region 7 med en hundyrkvote på totalt tre voksne dyr og totalt seks gauper med en hundyrkvote på totalt tre voksne hundyr i region 8. Det er også fastsatt kvoter i region 1, 2, 3 og 6. I region 2 er det fastsatt en totalkvote på 32 gauper, mens i region 3 og 6 er det fastsatt totalkvoter på henholdsvis 8 og 30 gauper. Maksimalt kan det felles 32 voksne hundyr.

De fem siste årene har jaktuttaket ligget på mellom 40 og 66 gauper pr. jaktår (Figur 2). Av skadefellingstillatelser og effektivering av disse er det tatt ut mellom fem og åtte gauper pr. jaktår de siste fem årene.

Figur 2: Antall gauper felt på kvotejakt, skadefelling eller ved annen avgang i jaktårene 2015/2016 til per dags dato i 2020/2021 (15.02.2021). Et jaktår går fra og med 1. april og til og 31. mars året etter. Dataene er hentet fra Rovbase.no og gjelder for hele landet.

I løpet av reindriftsåret 2019/2020 ble det påvist 233 rein tatt av gaupe, i 2018/2019 ble det påvist 232 rein tatt av gaupe. Inneværende reindriftsår er det så langt dokumentert tapt 204 rein til gaupe på landsbasis.

Miljødirektoratets vurderinger

Med tanke på rask iverksettelse når kriteriene for skadefelling vurderes oppfylt, gir Miljødirektoratet fylkesmennene i de aktuelle regioner myndighet til å iverksette skadefelling av gaupe etter rovviltforskriften § 9 innenfor gitt kvote og tidsrom. Miljødirektoratet vurderer at et slikt uttak ikke vil sette gaupebestandens overlevelse i fare.

Generelt for regionene skal terskelen for innvilgelse av skadefelling differensieres ihht prinsippet om geografisk differensiering. For rovviltregion 5, 7 og 8 har bestanden av gaupe vært under det regionale bestandsmålet de tre siste årene, målt som et gjennomsnitt de tre siste årene. For rovviltregion 6 har bestanden vært over det nasjonale bestandsmålet de tre siste årene.

Fylkesmennene i rovviltregion 5, 7 og 8 bør vektlegge bestandssituasjonen de siste årene samt eventuell irregulær avgang siste år, når konkrete skadefellingssøknader skal vurderes. Generelt skal det utøves en høy terskel for å innvilge skadefelling i områder med mål om yngling av gaupe. I områder prioritert for beitedyr skal det være en lavere terskel for å innvilge skadefelling.

Gaupe er en jaktbar art, men også denne er fåtallig, og krever forvaltningsmessige tiltak for å sikre overlevelsen. Dette innebærer at målsettingen om en bærekraftig forvaltning er et overordnet hensyn ved forvaltningen av arten. Samtidig er det slik at gaupe volder skade på næringsutøvelse, primært bufe- og tamreinnæring. For blant annet å forhindre skade på bufe eller tamrein kan rovvilt felles med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd b).

Miljødirektoratet har gjort en vurdering av bestandsstørrelsen og den skade som gaupe påfører bufe- og tamreinnæring, jf. prinsippet om en arealdifferensiert forvaltning, og på dette grunnlag fastsatt en kvote for betinget skadefelling av gaupe som kan iverksettes av respektive fylkesmenn etter rovviltforskriften § 9 dersom skadesituasjonen tilsier det, jf. tab. 1.

Miljødirektoratet har vurdert, med bakgrunn i dagens situasjon, at det er hensiktsmessig at fylkesmennene i regioner med tamreindrift gis en kvote for skadefelling også i perioden 16. februar til og med 31. mai til akutte skadesituasjoner på tamrein forårsaket av gaupe. Kvote for betinget skadefelling gjelder også i de tilfeller det oppstår akutte gaupeskader på sau.

Fylkesmannen skal i hvert enkelt tilfelle gjøre en vurdering av om felling er nødvendig sett i forhold til vilkårene i forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. § 1 og § 6.

Gauper som felles på eventuell kvotejakt skal ikke belastes denne kvoten for skadefelling, men gaupe felt på skadefelling i perioden for kvotejakt på gaupe (1. februar til 31. mars) skal belastes jaktkvote i det aktuelle området.

Rapportering

Miljødirektoratet gjør oppmerksom på at alle enkeltvedtak angående felling, dvs. både tillatelser og avslag, skal legges på Miljøvedtaksregisteret av den myndighet som fatter vedtaket. Dette skal gjøres umiddelbart etter at vedtaket er fattet.

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for Miljødirektoratet, jf. forvaltningsloven § 32.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
Fung. seksjonsleder

Siv Grethe Aarnes
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO

Rovviltnemnda i region 7
Moloveien 10
8002 BODØ

Trondheim, 24.02.2021

Dykkar ref.:
[Dykkar ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/14151

Sakshandsamar:
Anders Braa

Planleggingsramme for regionale rovviltnemnder 2021 - førebyggende og konfliktdempende tiltak (FKT) og drift

Miljødirektoratet sender med dette ut planleggingsramme for dei regionale rovviltnemndene for 2021. Midlane vert tildelte for å dekke arbeidet til rovviltnemndene med førebyggende tiltak mot rovviltskadar og konfliktdempende tiltak, samt utgifter til drift av nemndene og sekretariata. Vi ber om tilbakemelding frå sekretariata om fordeling av midlane innan 10. april 2021.

Midlane for 2021 er løyvt på kapittel 1420, post 21 og 73, jf. Prop. 1 S (2020 - 2021).

Tilskot til rovvilttiltak - Kap 1420.73

Målet med tilskotsordninga er å førebygge rovviltskadar i husdyrhald og tamreindrift gjennom å medverke til å finansiere førebyggende tiltak. Midlane skal òg nyttast til omstillingstiltak for dyreeigarar med utmarksbasert sauehald, som over eit lengre tidsrom har hatt omfattande rovviltskadar og ønskjer ei omstilling til anna næringsverksemd med tilknytning til landbrukseigedommen.

Vidare skal midlane nyttast til godtgjering ved forsøk på skadefelling av rovvilt, og medverke til å dempe konflikhtar og auke verdiskapinga knytt til førekomst av rovdyr i lokalsamfunn.

Det blir lagt vekt på å føre vidare arbeidet med tiltak innan førebygging og konfliktdemping med utgangspunkt i Stortingets behandling av St.meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004), og rovviltforliket på Stortinget våren 2011 (jf. Representantforslag 8:163 S (2010-2011)).

Kriterium for måloppnåing

Kriterium for måloppnåing er at tilskotsordninga stimulerer til mindre tap og konflikhtar knytte til rovviltførekomst i dei ulike rovviltregionane ved å setje i verk effektive førebyggende og konfliktdempende tiltak. Vidare er det eit kriterium for måloppnåing at tilskotsordninga fører til omstillingar der dette fører til reduserte tap og konflikhtar.

Tildelingskriterium

Tilskot til førebyggjande og konfliktdempande tiltak blir fordelte etter ei føresegn fastsett i 2013, mens føresegna som omhandlar omstillingstiltak vart fastsett i 2015. I tråd med føringane i rovviltpolitikken vil ein hovuddel av midlane bli kanalisert gjennom dei åtte regionale rovviltnemndene. Midlane skal nyttast til førebyggjande tiltak i husdyrhald og tamreindrift og til konfliktdempande tiltak retta mot kommunar og lokalsamfunn. I kvar region har den regionale rovviltnemnda utarbeidd ein forvaltingsplan som skal sikre at det over tid blir lagt til rette for tilpassingar som gir eit best mogleg skilje mellom beitedyr og faste førekomstar av rovvilt. Dette inneber blant anna at besetningar med store årlege tap til rovvilt bør prioriterast for tilskot til naudsynte driftstilpassingar. Dei regionale rovviltnemndene har hovudansvaret for at tildelingane over posten skjer i tråd med eigen forvaltingsplan i den enkelte regionen. Det er utarbeidd nasjonale standardar for nokre av dei ulike førebyggjande tiltaka. Desse standardane skal følgjast ved iverksetjing av tiltaka. Midlane til omstilling skal fordelast av Miljødirektoratet, etter innspel frå regionale og lokale miljø- og landbruksstyresmakter.

Auka beitebruk med sau i rovviltprioriterte område skal ikkje stimulerast. For å medverke til ei tydelegare soneforvaltning skal midlar til førebyggjande og konfliktdempande tiltak normalt prioriterast slik at det blir fokusert på besetningar som ikkje medverkar til auka tal på beitedyr i rovviltprioriterte område. På same måte skal nyetablert beitebruk med sau i rovviltprioriterte område prioriterast lågt. I 2018 blei det fastsett satsar for heimebeite med sau i beitesesongen og for tidlegare sanking.

Sakshandsaming

Fordelinga av midlane mellom regionane bygger på innmeldte behov frå statsforvaltarane, historikken frå dei einskilde fylka/regionar dei føregåande åra, fordeling av dei nasjonale bestandsmåla på den einskilde regionen, og ein skjønsvurdering basert på rapportar og skadehistorikk i den einskilde regionen.

Den einskilde rovviltnemnd skal med utgangspunkt i planleggingsramma fordele midlar til ulike tiltakstypar, og fordele mellom fylke der regionen omfattar fleire fylke. Midlane kan ikkje nyttast til andre formål enn det som fell inn under framstillinga av budsjettkapittelet og -posten. Den einskilde Statsforvaltar vil ta imot søknader, vere rekneskapsførande eining, og fordele midlar innanfor den ramma nemnda set av for kvart tiltak og fylke.

Nemnda bør setta av ein reserve for akutte tiltak i dei einskilde fylka, og må sjølv avgjere korleis denne skal disponerast. Miljødirektoratet har, etter ønske frå statsforvaltarane, likevel vald å behalde nokre akuttmidlar sentralt for spesielle høve. Vi ber statsforvaltarane om å melde slike behov skriftleg med ref 2020/14151.

Miljødirektoratet vil minne om at nemndene i planlegginga si må ta høgde for kostnader knytt til ordning med godtgjering ved fellingsforsøk utført av kommunale/interkommunale fellingslag. Refusjonskrav frå kommunane må dekkast av nemndene innanfor dei tildelte rammene av kap. 1420 post 73. Miljødirektoratet har ikkje halde tilbake midlar til dette føremålet.

Statsforvaltarane som tek imot midlar frå Miljødirektoratet kan ikkje overføre midlar seg imellom utan at ei slik overføring er skriftleg akseptert av Miljødirektoratet. Den einskilde Statsforvaltar

handsamar og tildeler midlar til brukarar innan eige fylke. Sekretariatet til rovviltnemnda skal ikkje handsame sakar på vegne av alle statsforvalterar i regionen. På same måte må Statsforvaltarar som er del av meir enn ein rovviltregion nytte midlane i den rovviltregionen der midlane er tildelt.

For alle søknadar skal handsaminga dokumenterast i søknadssenteret til direktoratet. Denne løysinga skal nyttast for heile landet ved søknad om og rapportering av brukte midlar, og løysinga er obligatorisk for alle søkarar. Dette vil også gje nemndene og statsforvaltarane betre høve til å sikre lik handsaming og gjensidig nytte av røynsler frå gjennomførte tiltak, samt innsyn i alle prosjekt.

Vi gjer merksam på at det ikkje er høve til å betale tilskot utan utlysing. På tilskotspostar skal det berre betalast tilskot, og eventuell tilbakeføring av tilskotsmidlar kan dermed ikkje nyttast til tenestekjøp eller lønn/reise/drift. Forvaltning av Miljødirektoratet sine tilskotsmidlar er innanfor dei faste oppgåvene for statsforvaltarembeta og skal dekkjast over kap. 525. Det er difor ikkje høve til å berekne overhead/administrative utgifter av tilskotsmidlar. Eventuelle restmidlar på kap. 1420 post 73 skal rapporterast til Miljødirektoratet for eventuell tilbaketrekking. Det er ikkje høve til å nytte restmidlar til andre føremål eller til anna enn tilskot.

Samla løyving til føremålet er på 80,426 mill. kroner i 2021. Av ramma vert det gjeve ei fordeling på 66 mill. kroner til rovviltnemndene. Midlar til omstilling blir fordelt av Miljødirektoratet. For 2021 er det avsett 10 mill. kroner til omstillingstiltak.

Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak og Forskrift om tilskudd til driftsomstilling grunnet rovvilt finst tilgjengeleg på www.lovdata.no.

Tenestekjøp - Kap. 1420.21

Midlar til tenestekjøp og forskingsaktivitet i regi av direktoratet og rovviltnemndene vert tildelte over kap. 1420 post 21. Dette kan til dømes vere oppgåver knytt til forskning og utgreiing som hjelper til med utvikling og iverksetting av effektive førebyggjande tiltak, eller evaluering av effektar av igangsette tiltak.

Vi gjer merksam på at kap. 1420 post 21 er ein driftspost og at det på denne posten berre skal belastast utgifter til tenestekjøp, lønn, reiser og anna drift. Midlane kan dermed ikkje nyttast til utbetaling av tilskot. Rovviltnemndene vert tildelte ei ramme på 6,85 mill. kroner til slike utgifter i 2021.

Drift av nemnder og sekretariat - Kap 1420.21

Midlar til å dekkje møtegodtgjersle og reiser til nemnda, drift av sekretariatet og auka kapasitet i enkelte fylker, vil bli tildelte over kap. 1420 post 21. Totalt er det sett av 8,85 mill. kroner til dette i 2021.

Miljødirektoratet har tildelt 2,75 mill. kroner til vidareføring av auka kapasitet ved enkelte sekretariat/statsforvaltarar i supplerande tildelingsbrev 1-2021 frå KMD ("Styrking av saksbehandlarkapasitet rovvilt"). Dette er knytt til særlege utfordringar i einskilde fylke. Det er sett av lønnsmidlar til Statsforvaltaren i Innlandet (1 250 000,-), Statsforvaltaren i Trøndelag (500 000,-)

og Statsforvaltaren i Troms og Finnmark (1 000 000,-). I tillegg vil Statsforvaltaren i Oslo og Viken bli tildelt slike lønnsmidlar (500 000,-).

Midlar til drift av nemnder og sekretariat er vidare fordelte mellom regionar basert på tidlegare røynsler, planlagt møtefrekvens, reiseavstandar, og forventa kostnad til sekretariatet (sjå tabell). Nemndene må kontrollere at dei avsette rammene ikkje blir overskridne. Det einskilde sekretariatet vil vere rekneskapsførande eining for desse midlane. Det er nemnda som set av midlar til drift av sekretariatet.

I samsvar med rovviltforliket i 2011, (Representantforslag 163 S (2010-2011)), er det ønskeleg å sikre ei rask og effektiv handsaming av spørsmål knytt til den daglege forvaltninga av rovvilt, medrekna svar på søknader om fellingsløyve på rovdyr, aktuelle førebyggjande tiltak osv. Direktoratet vurderer det difor som formålstenleg at rovviltnemndene drøfter behov for å sikre vaktordningar hos statsforvaltaren som tar omsyn til dette.

Tildelt ramme for 2021 - Kap. 1420.73 og 1420.21

Tildelt ramme til nemndene er tilnærma lik som for 2020.

Vi ber regionar med konkrete planar for langsiktige løysingar i kroniske tapsområde eller andre særlege behov, som går utover tildelt ramme, om å melde dette til direktoratet innan 10. april 2021.

Region	Tilskot Kap. 1420.73	Tenestekjøp Kap. 1420.21	Drift av nemnder/ sekretariat Kap 1420.21
1	750 000	350 000	475 000
2	2 750 000	400 000	500 000
3	5 000 000	1 000 000	550 000
4	4 500 000	600 000	550 000
5	16 000 000	1 000 000	700 000
6	13 000 000	1 200 000	800 000
7	9 000 000	500 000	825 000
8	15 000 000	1 800 000	1 200 000
SUM	66 000 000	6 850 000	5 600 000

Vi ber sekretariata informere oss om fordelinga av midlane innan eigen region innan 10. april 2021. Tilbakemeldinga skal sendast til postmottak@miljodir.no og merkast ref 2020/14151.

Midlane vil bli tildelt den einskilde Statsforvaltar i supplerande tildelingsbrev frå Miljødirektoratet i løpet av april.

Anna informasjon frå Miljødirektoratet

Tiltak i kommunar med ulverevir

I 2017 blei det etablert ei eiga tilskotsordning for kommunar med ulverevir i Hedmark, Akershus og Østfold. Formålet med ordninga er å bidra til konfliktdeмпing i kommunar med ulverevir.

Miljødirektoratet fordelar midlane likt mellom dei kommunane som har søkt om midlar til formål som ligg innanfor ordninga. Ordninga famnar svært breitt, noko som gjer at det kan være overlapp mellom søknadar til denne kommunale ordninga og søknadar til FKT-ordninga som blir handsama av Statsforvaltarane. Det er difor viktig med dialog mellom kommune og Statsforvaltar, i områder og saker der det kan være slik overlapp.

Regelverk for tilskotsordninga er fastsett av Klima- og miljødepartementet og kan lesast her <https://www.regjeringen.no/contentassets/4488a9c022ee48009a9de92d8cd945a4/20170627-tilskudd-ulv--l419867.pdf>

Om satsar for tidleg sanking av sau og bruk av heimebeite

Miljødirektoratet har i 2018 fastsett felles nasjonale satsar for tidleg sanking av sau og bruk av heimebeite, jf *Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdepende tiltak* § 10; <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-01-01-3?q=forebyggende%20og%20konfliktdepende>.

Standard rovdyravvisande gjerde

Miljødirektoratet fastsette oppdatert standard for rovdyravvisande gjerde 25. juni 2018. Denne er tidlegare sendt ut til statsforvaltarane, og ligg tilgjengeleg på FM-nett; <https://www.fm-nett.no/Miljodirektoratet/Nyheter/Ny-standard-for-rovdyravvisende-gjerde/?id=10030&epslanguage=no>

Kursopplegg for administrativ beredskap i kommunane

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) har på oppdrag frå Miljødirektoratet utvikla eit kursopplegg for administrativ beredskap i kommunane for å kunne handtere situasjonar med rovviltskadar på beitedyr. Kursopplegget er utvikla i samarbeid med Jakt- og Fiskesenteret i Flå og Statens naturoppsyn. Statsforvaltaren må følge opp dette med aktuelle kommunar. Ta kontakt med Jakt- og Fiskesenteret for nærare avtale om kurs.

Rapportering av skadefelling

SNO gav i 2019 ut ein vegleiar for fellingsoppdrag på store rovdyr, sjå <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m1440/m1440.pdf>. Vi ber statsforvaltarane gjere denne kjend for skadefellingslag og aktuelle kommunar. I vegleiaren er det også informasjon om korleis ein gjennom å gå inn på kvart vedtak i Miljøvedtaksregisteret kan rapportere gjennomføringa av kvart fellingsoppdrag.

Miljødirektoratet understrekar at denne reiskapen skal takast i bruk, slik at alle fellingsoppdrag blir rapportert etter denne malen. Det vil vere mogleg å ta kontakt med SNO for teknisk hjelp til dette.

Riksrevisjonen si undersøking av rovviltforvaltninga

Riksrevisjonen undersøkte rovviltforvaltninga i 2019, jf. Dokument 3:13 (2018-2019). Eitt av hovedfunna var at miljøforvaltninga har for lite kunnskap om tapsårsakar og om effektar av førebyggjande tiltak.

NIBIO og NINA har på oppdrag frå Miljødirektoratet levert ein rapport med vurdering av FKT-ordninga i november 2020 som ei oppfølging av Riksrevisjonen si undersøking. Miljødirektoratet vil så snart som råd sjå på korleis innhaldet i rapporten kan følgjast opp.

Rapportering

Det er statsforvaltarane sitt ansvar å sjå til at økonomistyring i staten kap. 6 "Forvaltning av tilskotsordningar" blir etterlevd, og at føringar i forskrifta som regulerer bruken av tilskot til førebyggjande og konfliktdempande tiltak og føringar gjevne i supplerande tildelingsbrev blir følgt.

Det er viktig at søknadane blir lagt rett inn i ESS. Søknadar med fleire tiltak må deles inn i tiltakstypar og rapportere bruk av tilskot for kvar tiltakstype.

Statsforvaltarane skal rapportere bruken av tilskot til førebyggjande og konfliktdempande tiltak innan 21. januar 2022 på eige tilpassa skjema til Miljødirektoratet. Vi reviderte skjema for rapportering i fjor, slik at også bruken av 1420.21 blir rapportert. På det viset blir det og tydeleg skilnad på bruken av postane 21 og 73. Statsforvaltarar som har del i meir enn ein rovviltregion må rapportere bruken av postane 21 og 73 for kvar region i separate faner i rapporteringsskjemaet.

Helsing
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjend

Knut Morten Vangen
seksjonsleiar

Anders Braa
seniorrådgjevar

Tenk miljø - vel digital postkasse frå e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Statens hus	9815	Vadsø
Statsforvalteren i Nordland	Postboks 1405	8002	Bodø
Statsforvalteren i Trøndelag / Trööndelagen fylhkenålma	Postboks 2600	7734	Steinkjer
Statsforvaltaren i Vestland	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Statsforvalteren i Oslo og Viken	Postboks 325	1502	MOSS
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Landbruksdirektoratet	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal
Statsforvaltaren i Møre og Romsdal	Postboks 2520	6404	Molde
Statsforvalteren i Agder	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103	Tønsberg
Statsforvaltaren i Rogaland	Postboks 59	4001	Stavanger